

Oulun hallinto-oikeudelle

Asia Valitus Oulun tuomiokapitulin päätöksestä 31.5.2005 7/2005, Dnro 323/43/04

Valittaja

Pastori Juhana Pohjola
Hiittistenkuja 9 B 23
00300 Helsinki
p. 09 - 49 66 94
juhana.pohjola@luthersaatio.com

Vaatimukset

Kunnioittavimmin vaadin, että Oulun tuomiokapitulin päätös 31.5.2005 kumotaan ja että Tampereen hiippakunnan tuomiokapituli ja Oulun tuomiokapituli velvoitetaan yhteisvastuullisesti korvaamaan oikeudenkäyntikuluni asiassa 1.000 eurolla laillisine korkoineen.

Perusteet

Yleistä

Oulun tuomiokapituli on Tampereen hiippakunnan tuomiokapitulin kantelusta päättänyt äänin 5-2 erottaa minut pappisviran toimittamisesta kolmeksi kuukaudeksi. Syykseni on luettu pappisviran velvollisuuksien vastainen toiminta kolmessa eri kohdassa. Oulun tuomiokapitulin päätös on alla kohdissa 1-3 esittämälläni tavoin paitsi lainvastainen myös kohtuuton.

Kohta 1

Oulun tuomiokapituli on kirkkojärjestyksen 2 luvun 9 §:n nojalla lukenut syykseni pappisviran velvollisuuksien vastaisen toiminnan, kun olen kuusi kertaa toimittanut Rengon seurakunnan alueella ehtoollisen erään seurakunnan luottamushenkilön kotona ns. kotikirkossa ilman Tampereen hiippakunnan tuomiokapitulin tilojen hyväksymistä ehtoollisen viettoapaikaksi tai ilman Rengon seurakunnan kirkkoherran lupaa ja valvontaa.

Myönnän, että ehtoollisen viettäminen päätöksessä viitattuina ajankohtina on tapahtunut ilman kirkkojärjestyksen 2 luvun 9 §:stä ilmenevää lupaa tai valvontaa. Toimintani virkavelvollisuuksien vastaisuutta arvioitaessa tulee kuitenkin ottaa huomioon, että ehtoollisen viettoon seurakunnan luottamushenkilön kotona on pyydetty lupa ja kerran lupa on myönnetty. Käsitykseni on, että lupa muilta osin on perusteettomasti evätty. Asiassa ei ole edes väitetty, että olosuhteet kotona toimitetussa jumalanpalveluksessa olisivat olleet sellaiset, että en olisi voinut valvoa ehtoollisenvieton sujumista asianmukaisesti hyvässä kirkollisessa järjestyksessä ja luterilaisen tunnustuksen mukaisesti.

Kohta 2

Oulun tuomiokapituli on kirkkojärjestyksen 2 luvun 9 ja 11.1 §:ien sekä 5 luvun 1.1 §:n nojalla lukenut syykseni pappisviran velvollisuuksien vastaisen toiminnan. Päätöksen sivulla 6 esitetyn kurinpitovaatimuksen ja sivulla 9 esitettyjen päätösperstelujen nojalla syykseni on luettu ehtoollisen perusteeton epääminen, joka olisi täyttynyt, kun olisin puhelinkeskustelussa

tammikuussa 2004 esittänyt kirkkoherra Juntumaalle toivomuksen olla osallistumatta ns. kotikirkossa toimittamani jumalanpalveluksen ehtoolliselle. Toiminnallani minun on katsottu vastoin kirkon säännöksiä rajoittaneen Juntumaan ehtoolliselle osallistumisoikeutta.

Päätös on lainvastainen. En ole tosiasiallisesti evännyt Juntumaalta ehtoollista. Joka tapauksessa tekoni ei ole ollut perusteeton.

Kirkkojärjestyksen 2 luvun 9 §:n 1 momentista ilmenee, että Herran pyhää ehtoollista vietetään jumalanpalveluksessa.

Asiassa on riidatonta, että kirkkoherra Juntumaa ei ole osallistunut toimittamaani jumalanpalvelukseen. Näin ollen en ole voinut evätä häneltä ehtoollista. En siis ole tosiasiallisesti voinut syyllistyä syykseni luettuun kirkkojärjestyksen vastaiseen menettelyyn.

Sivulla 9 esitettyjen päätöspäätöselustelujen, sivulla 6 esitettyjen kurinpitovaatimuksen perustelujen ja näyttönä viitatuun Juntumaan sivulla 3 esitetyn kertomuksen perusteella on ilmeistä, että tuomiokapitulin päätös perustuu kirkkojärjestyksen laajentavaan tulkintaan Juntumaan subjektiivisten tuntemusten pohjalta. Tällainen ekstensiivinen laintulkinta kurinpitotoimien kohteena olevan henkilön vahingoksi on oikeusjärjestyksemme vastaista.

Mikäli teko vastoin käsitystäni katsottaisiin täytetyksi, totean, että sille ollut teologiset perusteet. Tältä osin viitataan jo Oulun tuomiokapitulia varten asiassa antamaani, päätöksestäkin ilmenevään selvitykseeni.

Kohta 3

Oulun tuomiokapituli on kirkkojärjestyksen 2 luvun 9 ja 11.1 §:ien sekä 5 luvun 1.1 §:n nojalla lukenut syykseni pappisviran velvollisuuksien vastaisen toiminnan. Sivulla 7 esitetyn kurinpitovaatimuksen ja tuomiokapitulin sivulla 9 esitettyjen päätöselustelujen nojalla syykseni on luettu ehtoollisen perusteeton epääminen, joka olisi täyttynyt, kun olisin teologisiin perusteisiin vedoten ennen jumalanpalveluksen alkua pyytänyt piispa Huoviselta, että hän ei saattaisi minua vaikeaan valintatilanteeseen tulemalla ehtoolliselle. Esittämäni pyyntöä on pidetty tosiasiallisena kieltona.

Tuomiokapitulin päätös on lainvastainen. En ole evännyt piispa Huoviselta ehtoollista. Joka tapauksessa tekoni ei ole ollut perusteeton.

Kirkkojärjestyksen 2 luvun 9 §:n 1 momentista ilmenee, että Herran pyhää ehtoollista vietetään jumalanpalveluksessa. Säännöksen 2 luvun 11 §:n 1 momentista ilmenee, että ehtoolliseen saa osallistua jokainen konfirmoitu kirkon jäsen.

Asiassa on riidatonta, että piispa Huovinen ei ole osallistunut ehtoollisen viettoon toimittamassani jumalanpalveluksessa. Näin ollen en ole tosiasiallisesti voinut syyllistyä syykseni luettuun ehtoollisen epäämiseen.

Kuten tuomiokapitulin päätöselusteluista sivulla 9 sekä näyttönä viitatuista Huovisen kertomuksesta sivulla 3, omasta kertomuksestani sivulla 4 ja kurinpitovastaajan vaatimusperusteluista sivulla 7 ilmenee, olen riidattomasti ennen jumalanpalveluksen alkua pyytänyt, että piispa ei asettaisi minua vaikeaan *valintatilanteeseen* tulemalla ehtoolliselle. En siis ole ehdottomasti ilmoittanut, että en tule antamaan hänelle ehtoollista.

On notorinen seikka, että jumalanpalvelukseen osallistuminen ei edellytä osallistumista

jumalanpalveluksessa mahdollisesti toimitettavan ehtoollisen viettoon. Edelleen on notorinen seikka, että kaikki jumalanpalvelukseen osallistuvat eivät ehtoollisen viettoon osallistu. Perusteet, miksi jumalanpalvelukseen osallistuva henkilö ei osallistu ehtoollisen viettoon, voivat olla moninaiset. On ilmeistä, että tuomiokapituli on katsoessaan piispa Huoviselle esittämäni pyynnön täyttävän ehtoollisen tosiasiallisen epäämisen tunnusmerkistön perustanut päätöksensä oletettuihin Huovisen subjektiivisiin tuntemuksiin. Kysymys on kirkkojärjestyksen tulkitsemisesta laajentavasti ja tosiasiallista tapahtumainkulkua vastaamattomasti tavalla, joka on oikeusjärjestyksemme vastaista.

Mikäli vastoin käsitystäni teko katsottaisiin täytetyksi, totean, että silloinkaan kysymys ei ole ollut ehtoollisen perusteettomasta epäamisestä. Toiminnalleni on ollut teologiset perusteet.

Seuraamus

Tuomiokapituli on päättänyt erottaa minut pappisviran toimittamisesta kolmeksi kuukaudeksi. Seuraamusta harkitessaan tuomiokapituli on ankaroittavana tekijänä huomioinut sen, että syykseni luettu kirkon säännösten vastainen toimintani on ollut toistuvaa enkä ole ilmoittanut aikovani luopua säännösten vastaisesta toiminnasta. Kirjallista varoitusta on pidetty liian lievänä seuraamuksena.

Kuten ratkaisusta ilmenee, se on syntynyt äänestystuloksena 5-2. Totean, että vähemmistön perusteluja ei ole saatettu tietooni. Perustellusti voinee olettaa, että osa ratkaisuun osallistuneista henkilöistä on katsonut, että tekoni eivät täytä virkavelvollisuuden vastaista toimintaa, tai että niistä langettu seuraamus ainakin on virheellinen.

Edellä kohdissa 2-3 todetulla tavalla toimintani näissä kohdissa ei täytä syykseni luettua kirkkojärjestyksen vastaista toimintaa. Näin ollen menettelystäni tältä osin ei voi langettaa kurinpitoseuraamusta.

Kohdan 1 toimintaani arvioitaessa huomioon tulee ottaa pappisviran toimittamisen peruslähtökohdat. On selvää, että papin tulee vastata kristittyjen hengelliseen avunpyyntöön. Avunpyyntöön vastaaminen voi edellyttää esimerkiksi hengellistä keskustelua avunpyyntäjän kanssa. Se voi edellyttää myös hartauksen pitämistä tai jopa ehtoollisen toimittamista. Edes kirkkojärjestyksemme ei poissulje harkinnan käyttöä asiassa. Kuten kirkkojärjestyksen 2 luvun 10 §:stäkin ilmenee, yksittäiselle henkilölle voidaan tarvittaessa jakaa ehtoollista myös muualla kuin jumalanpalveluksessa. Kirkkojärjestyksen 2 luvun 12.3 §:stä ilmenee, että erityisissä hätätilassa jopa jokainen kristitty saa antaa ehtoollisen. Kuten jo yllä kohdassa 1 olen todennut, asiassa ei ole edes väitetty, että ehtoollisia toimittamissani jumalanpalveluksissa ei olisi vietetty hyvässä kirkollisessa järjestyksessä. Ihmetystä herättääkin se, että kirkko kohdassa 1 haluaa rankaista palvelijaansa siitä, että hän pyrkii kantamaan vastuunsa kristittyjen seurakuntalaisten hengellisten tarpeiden täyttämiseksi muodollisten puitteiden jäädessä sinänsä vailinnaisiksi. Seuraamus tältä osin on täysin kohtuuton.

Lisäksi totean, että kurinpitoseuraamus oikeusvaltiossa voi seurata ainoastaan jo toteutuneista rikkomuksista. Lukemalla moitittavuusarvioinnissa syykseni myös mahdollisen tulevan toimintani Oulun tuomiokapituli on toiminut oikeusjärjestyksemme vastaisesti.

Oikeudenkäyntikulut

On ihmisoikeuksieni kannalta kyseenalaista, että kirkon elimet ovat toimineet asiassa paitsi vireillepanijana (Tampereen hiippakunnan tuomiokapituli), kurinpitovaatimuksen esittäjänä ja myös ratkaisun tekijänä (Oulun tuomiokapituli).

Tampereen hiippakunnan tuomiokapitulin käynnistämä prosessi, joka on johtanut Oulun tuomiokapitulin antamaan lainvastaiseen päätökseen, on edellyttänyt minulta asiaan paneutumista ja selvitysten antamista. Näihin on kulunut runsaasti aikaa. Olen joutunut turvautumaan juristin apuun. Katson, että asiassa on perusteet velvoittaa Tampereen hiippakunnan tuomiokapituli asian vireille saattaneena asianosaisena ja Oulun tuomiokapituli virheellisen ja siten tätä valitusta edellyttäneen päätöksen tekijänä korvausvastuuseen kohtuullisista 1.000 euron oikeudenkäyntikuluistani.

Helsingissä kesäkuun 21. päivänä 2005

Kohteliaimmin

Juhana Pohjola
pastori